

Nepříkázané jednání versio in rem

Doc. JUDr. Filip Melzer, LL.M., Ph.D.
PrF MU, Brno

Východiska

- Zásadně není přípustné ujmout se záležitostí třetí osoby bez jejího souhlasu
  - Následky z toho vzniklé jsou k tíži jednatele (§ 3006)

- Zvláštní případy:
  - Jednatelství nutné: odvrácení škody (§ 3007)
Spec.: záchrana cizí věci (§ 3008)
  - Jednatelství užitečné: jiné jednání k užitku jiného (§ 3009)
  - Tzv. jednatelství zakázané

Pojem

- OZ 1964: jednatelství bez příkazu (§§ 742 a násl.):
„vědomé obstarání záležitosti jiného, ke kterému nemá jednatel dostatečný právní důvod“
- Pojmové znaky:
  - Jednatelství
  - Cizí záležitost: objektivně cizí
  - Úmysl hájit zájmy jiného (subjektivně cizí): animus negotia aliena gerendi
+ ku prospěchu principála (pána věci)
  - Absence dostatečného právního důvodu opravňujícího jednatele k obstarání cizí záležitosti („bez příkazu“)

Jednatelství nutné

- Odvracení škody - § 3007
  - Náhrada účelně vynaložených nákladů
  - Pb.: vztah k § 2908
    - Pasivní legitimace: vůči principálovi X vůči škůdci
    - Náhrada nutných nákladů X náhrada škody (?)
    - Úspěch při odvrácení škody
- Záchrana cizí věci - § 3008
  - Jednatel má věc u sebe
  - Přiměřená odměna (nejvýš 10% z ceny věci)
  - Možnost zbavení se této povinnosti

Jednatelství užitečné

- K převážnému užitku
  - Subjektivní hledisko
  - **Právo na náhradu účelně vynaložených nákladů**
- Nikoli k převážnému užitku
  - Povinnost uvést do předešlého stavu nebo
  - Nahradit škodu

Obecná práva a povinnosti

§ 3010

- Povinnost:
  - dokončit jednání
  - Podat vyúčtování
  - Převést získané věci na principála

§ 3011

- Právo na oddělení (ius tollendi)
- Není-li právo na náhradu nákladů

Nepříkázané jednání v systému práva

- Pb.: vztah k úpravě:
  - Příkazní smlouvy
  - Náhrady škody (§ 2908)
  - Spoluvlastnictví [§ 1136 písm. b)]
  - Upotřebení věci ku prospěchu jiného (§ 3014)

Versio in rem

Oddíl 2

Upotřebení cizí věci k prospěchu jiného

§ 3012

Základní ustanovení

Upotřebí-li někdo cizí věc k prospěchu jiného, aniž má úmysl obstarat cizí záležitost, a není-li dobře možné domoci se vydání této věci, může vlastník věci po něm požadovat náhradu hodnoty, kterou věc měla v době upotřebení, a to i tehdy, nebylo-li prospěchu dosaženo.

§ 3013

Kdo učiní za druhou osobu náklad, který tato osoba byla povinna učinit sama, má právo požadovat náhradu.

- *Vztah k BO: omyl ohledně povinnosti plnit (?)*

§ 3014

Obětuje-li se něčí věc v nouzi, aby se odvrátila větší škoda, dá každý, kdo z toho měl užitek, poškozenému poměrnou náhradu.

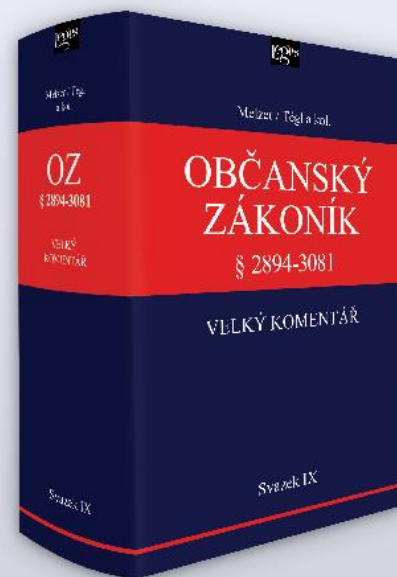

- Pro bližší podrobnosti viz ...

ZÁSADNÍ KOMENTÁŘ K NOVÉMU OBČANSKÉMU ZÁKONÍKU

PRÁVĚ VYCHÁZÍ SVAZEK IX.
ZÁVAZKY ZE ZÁKONA
(ODPOVĚDNOST ZA ŠKODU, NEKALÁ SOUTĚŽ,
BEZDŮVODNÉ OBOHACENÍ, JEDNATELSTVÍ BEZ PŘÍKAZU)

1728 stran, pevná vazba s přebalem, 2690 Kč
www.knihyleges.cz

Děkuji za pozornost